

*Kutse- ja üldkeskhariduse
lõpetanute hariduslike tulemite
ja üleminekute võrdlus Euroopa
tööjõu-uuringu ja täiskasvanute
koolituse uuringu põhjal*

Liisa Martma ja Eve-Liis Roosmaa, TLÜ RASI
24.10.2017

Eesmärk

Uurida **kutsekeskhariduse** lühi- ja pikaajalist mõju **hariduslikele tulemitele** erinevates Euroopa riikides

Hariduslikud tulemid: kutsehariduse omandanute osalemine formaalhariduses (sh eraldi kõrghariduses) ning osalemine mitteformaalses õppes (valdavalt koolitustes)

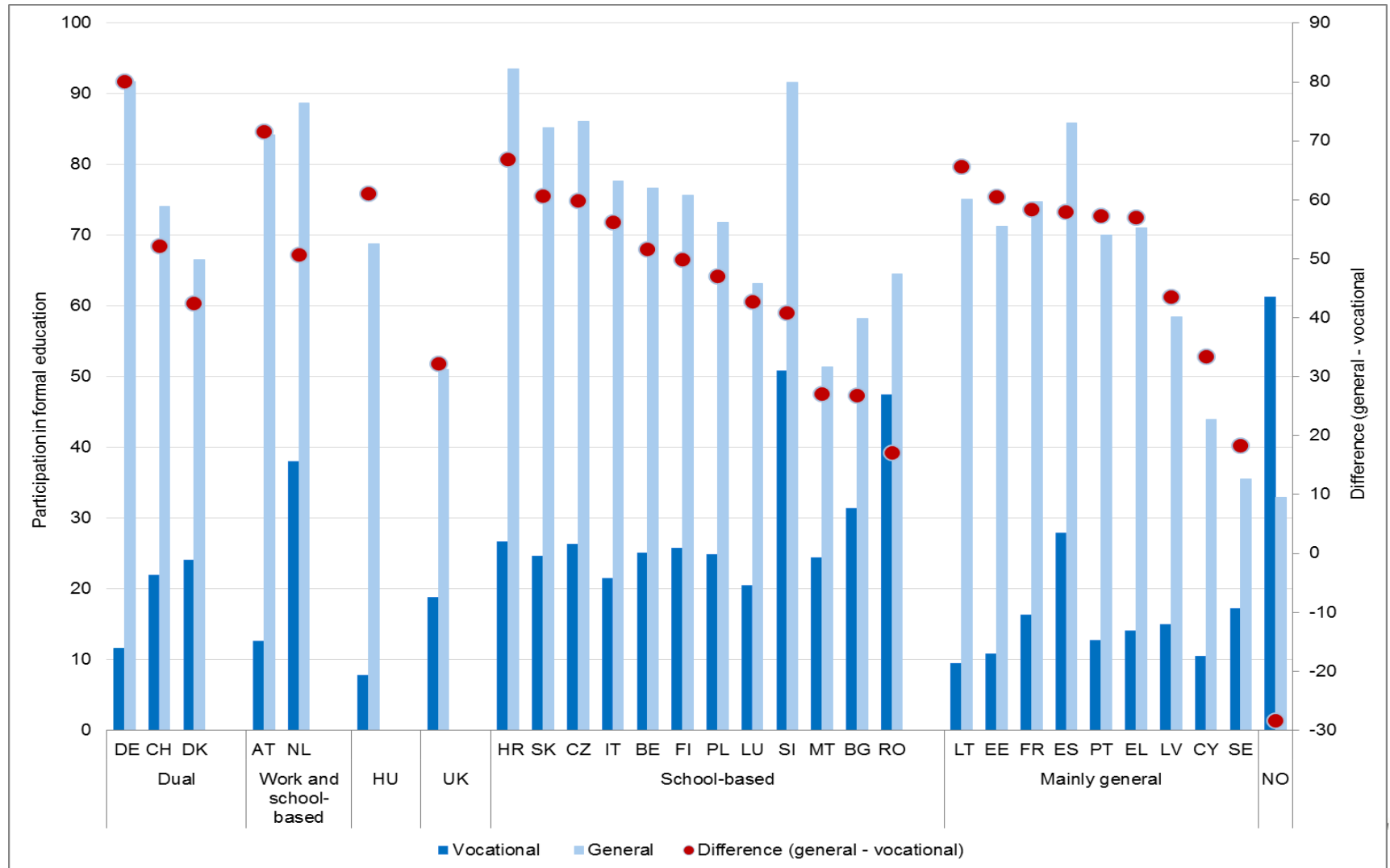
Andmestikud: 2014. aasta Euroopa tööjõu-uuring (ETU) ning 2011. aasta täiskasvanute uuring (TKU)

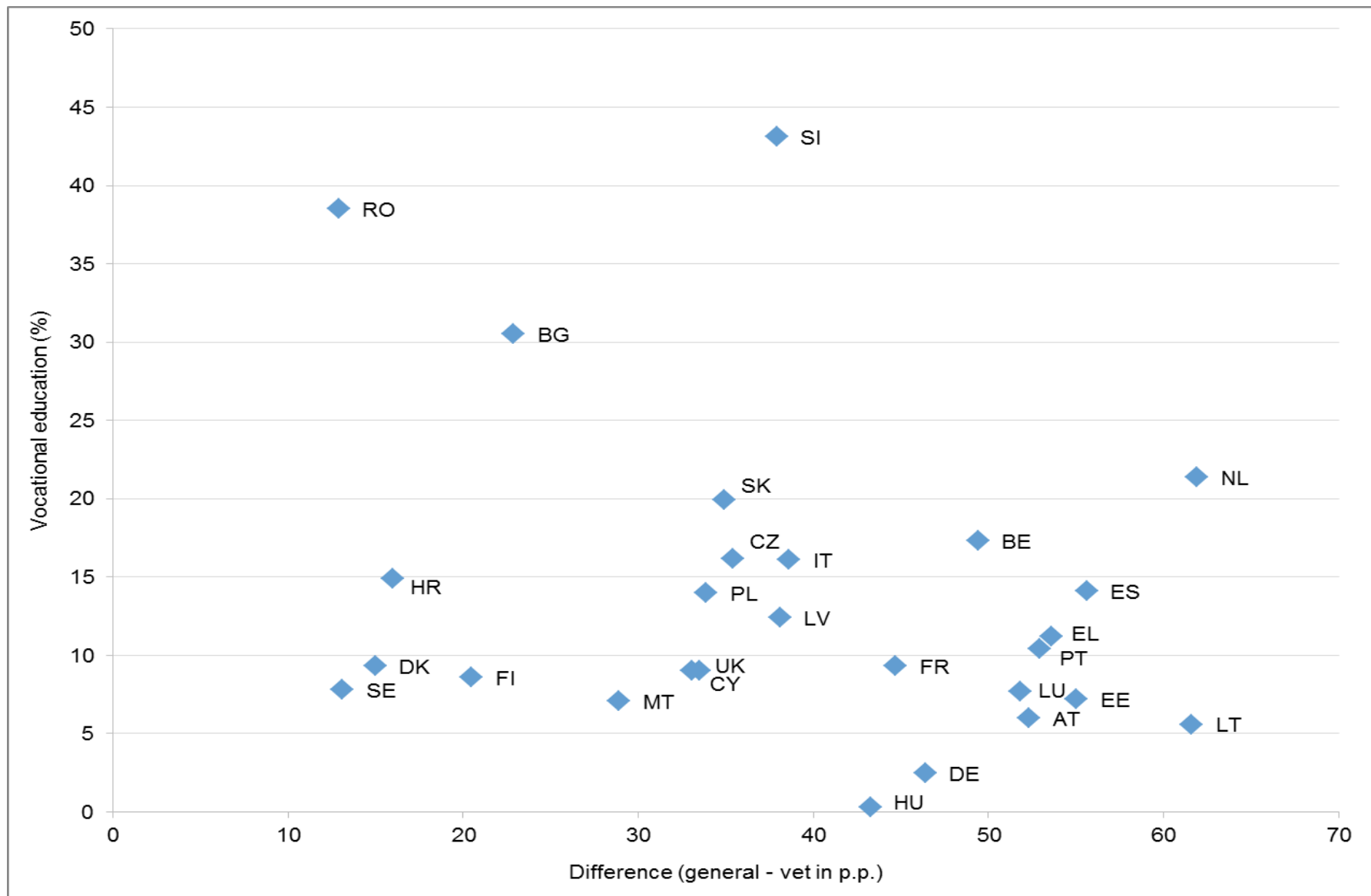
Kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine formaalõppes

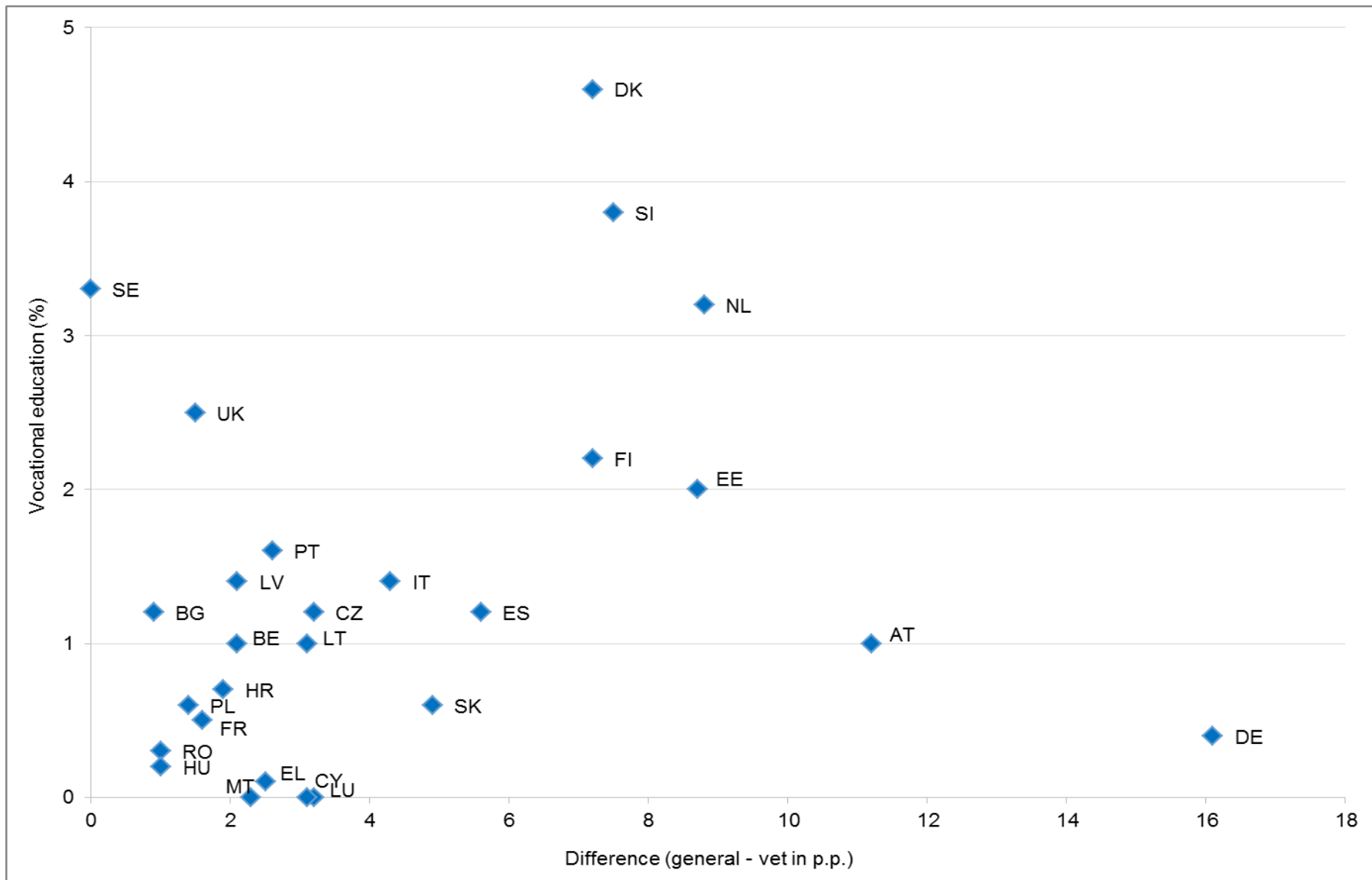
Üld- ja kutsekeskhariduse omandanute jätkamine formaalõppes (%), riikide võrdlus, 20-24-aastased, 2014, ETU

Kutsekeskhariduse omandanute jätkamine kõrghariduses võrreldes üldkeskhariduse omandanutega (%), riikide võrdlus, 20-24-aastased, 2014, ETU

Kutsekeskhariduse omandanute jätkamine kõrghariduses võrreldes üldkeskhariduse omandanutega (%), riikide võrdlus, 30-34-aastased, 2014, ETU

- *Kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine mitteformaalses õppes*

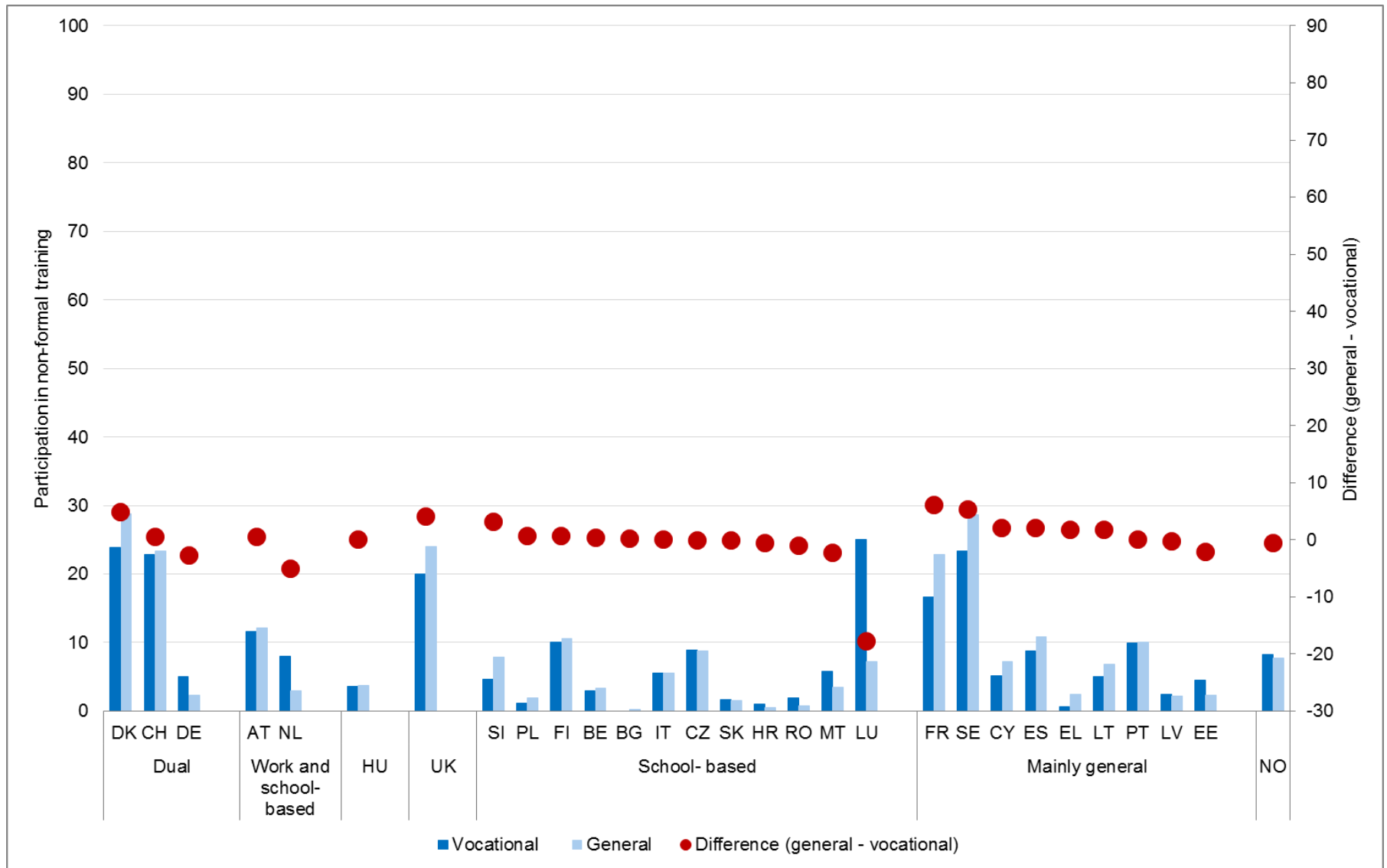

Osalemine mitteformaalses õppes

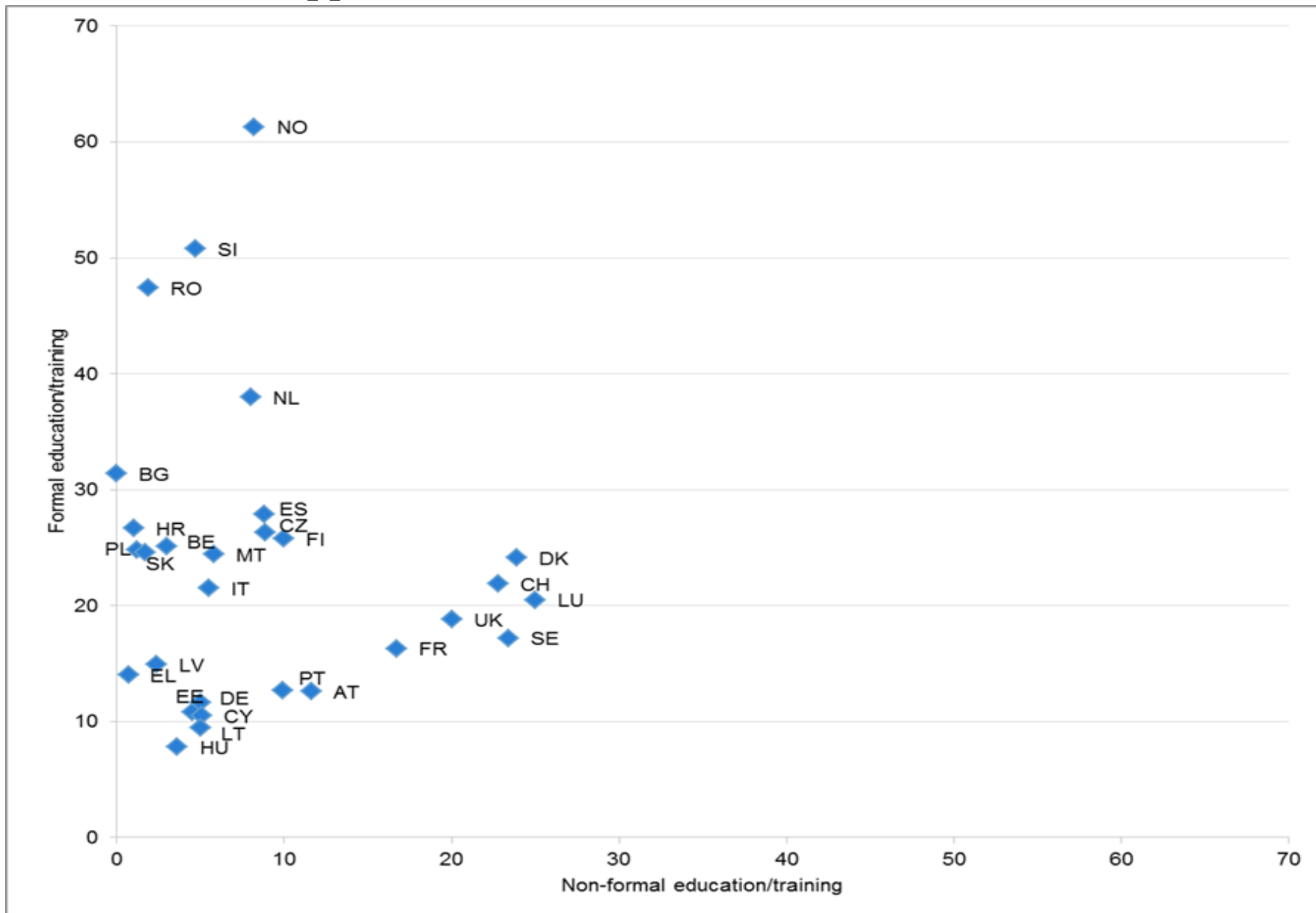
- **Elukestva õppe** perspektiivist lähtuvalt on lisaks tasemeõppele oluline ka ligipääs **mitteformaalsele õppele** (Euroopa tööjõu-uuringu definitsioon)
 - Mitteformaalne õpe – osalemine kursustel, seminaridel, konverentsidel või eratundide võtmise jms väljaspool haridussüsteemi
- Võib eeldada, et tööga seotud (spetsiifilised) oskused, mida pakub kutseharidus, teatud aja möödudes vananevad. Seega täiendõpe ja koolitused võimaldaks järjepidevalt **muutuvate tööturu nõuetega** sammu pidada, mis omakorda parandab tööhõive võimalusi ka vanemas eas

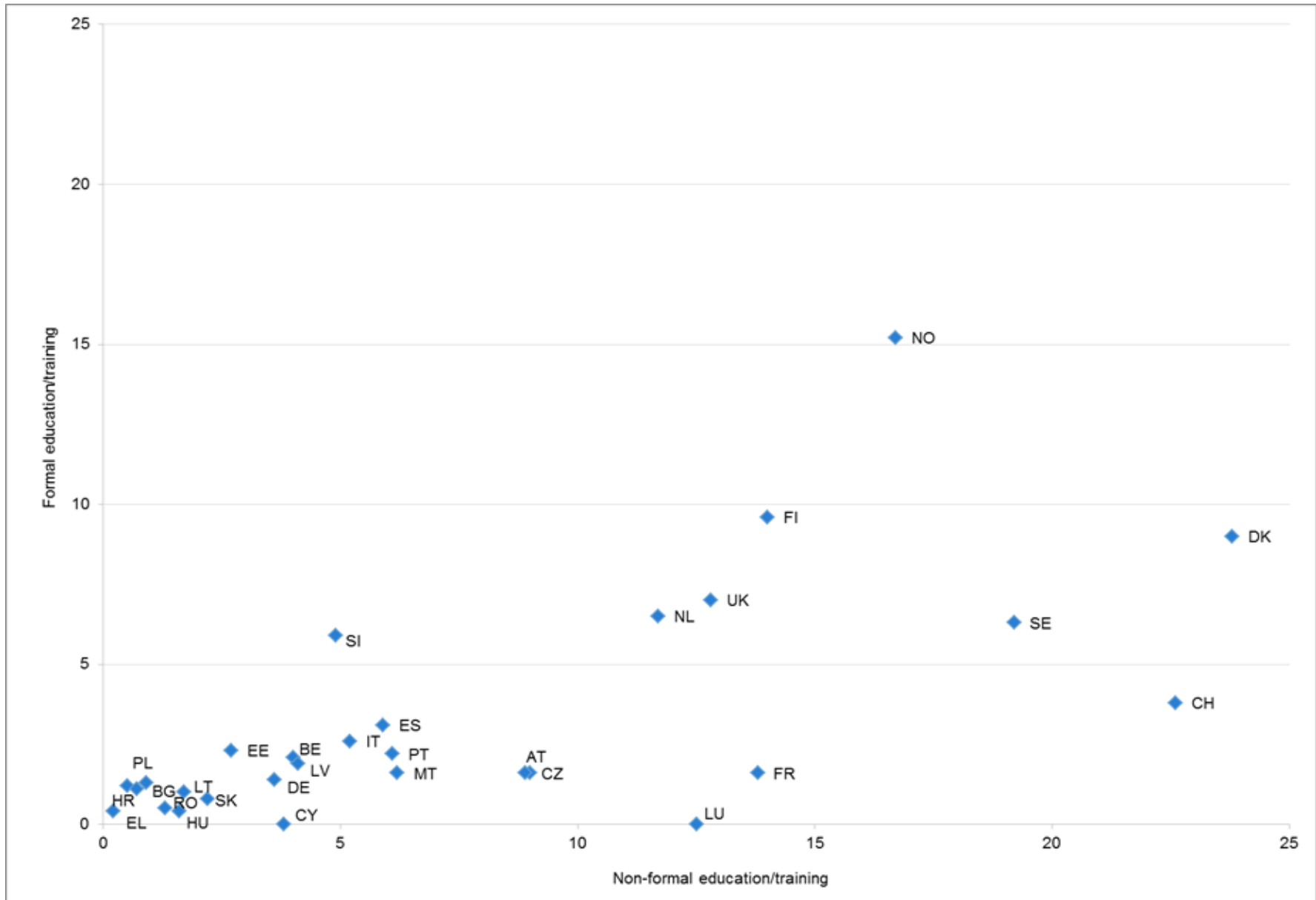
Üld- ja kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine mitteformaalses õppes (%), riikide võrdlus, 20-24-aastased, 2014, ETU

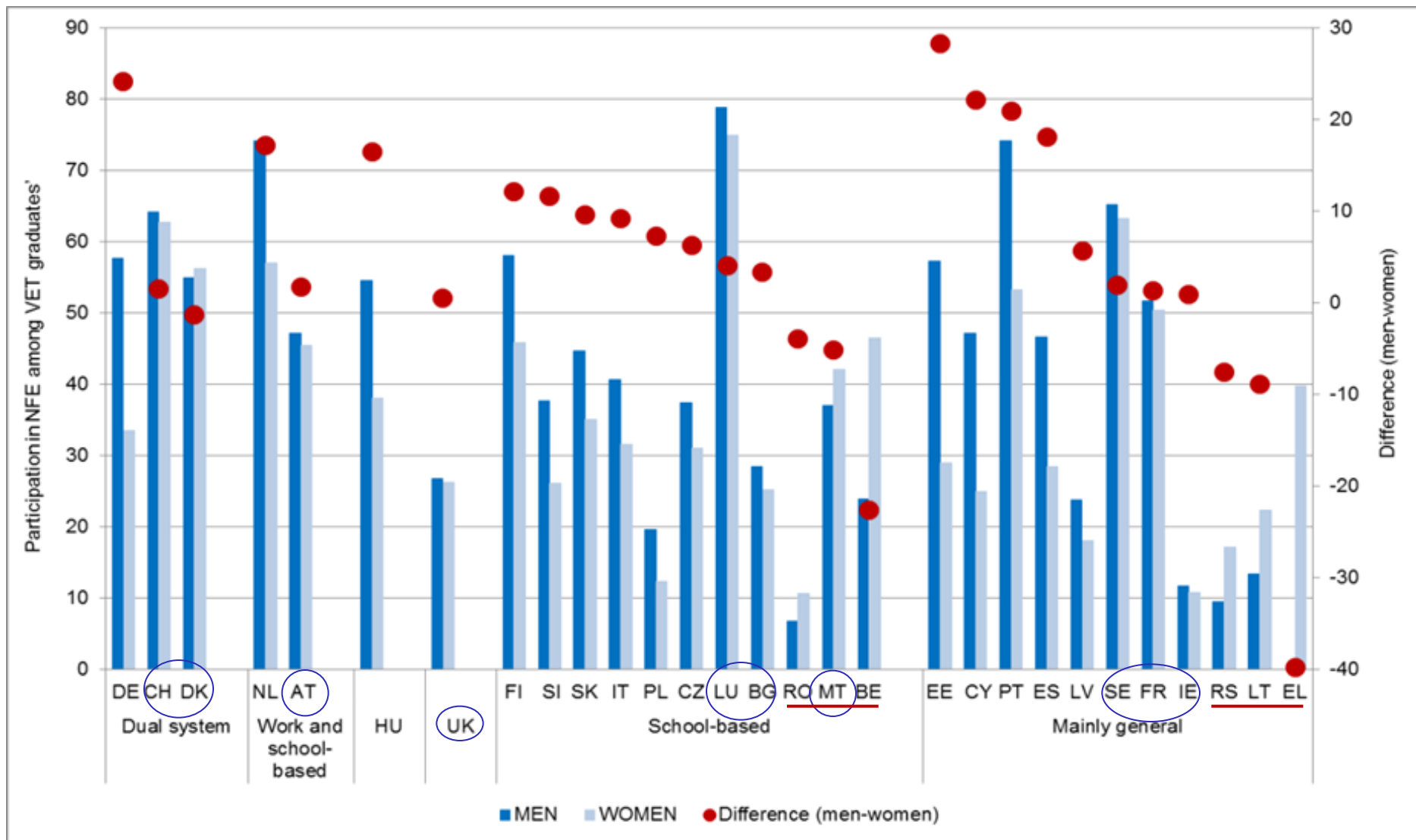
Kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine formaalses ja mitteformaalses õppes (%), riikide võrdlus, 20-24-aastased, 2014, ETU

Kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine formaalses ja mitteformaalses õppes (%), riikide võrdlus, 30-34-aastased, 2014, ETU

Kutsekeskhariduse omandanute õpingute jätkamine mitteformaalses õppes meeste ja naiste hulgas (%), riikide võrdlus, 30-34-aastased, 2011, TKU

Kokkuvõtteks

- Kutsekeskharidusega noored võrreldes üldkeskhariduse omandanutega jätkavad väiksema tõenäosusega õpinguid formaalhariduses, ent vanusega erinevused vähenevad
 - 20–24-aastased üldkeskhariduse omandanud noored jätkavad õpinguid kõrghariduses võrreldes kutsekeskhariduse omandanutega neli korda sagedamini
 - 30–34-aastaste seas on kutsekeskhariduse omandanute osalus formaalõppes ning ka kõrgharidust eraldi vaadates madal. Sellest tulenevalt on ka osaluse erinevused üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse omandanuid võrreldes väikesed, kuid sellegipoolest esineb riikide võrdluses selgeid erinevusi

Kokkuvõtteks

- Võrreldes formaalse õppega on kutse- ja üldkeskhariduse omandanud noorte osalemine mitteformaalses õppes võrdsem, kuna viimases on osalus üldiselt väiksem
 - Kutseharidusega noored osalevad mitteformaalses õppes keskmisest rohkem nendes riikides, kus ka üldine elukestvas õppes osalemise määr on kõrgem
 - Ootuspäraselt on 20-24-aastased jätkamas õpinguid pigem haridussüsteemis; 30-34-aastased osalevad täiendõppes vähem, kuid mõnedel juhtudel pigem rohkem koolituste, seminaride jmt vormis, mis on töö ja pereeluga kergemini ühitatavad
 - Kutsehariduse nn lühi- ja pikaajalised mõjud: karjääri alguses on kutsehariduse omandanutel lihtsam siseneda tööturule, ent üldkeskharidusega noored osalevad enam täiendõppes, mis tagab paremad väljavaated tööturul ka vanemas eas

Kokkuvõtteks

- Pooltes analüüsitud riikides osalevad kutsehariduse omandanud noortest (30–34) mitteformaalses õppes mehed rohkem kui naised; naiste osakaal on kõrgem kuues riigis
- Sooline tasakaal koolitustes osalemisel on täheldatav ligikaudu kolmandikus riikides, mis esindavad erinevat tüüpi kutseharidussüsteeme, seega on sooliselt võrdsem osalemine võimalik olenemata haridussüsteemi ülesehitusest
- Võib oletada, et kutsehariduse omandanud mehed jõuavad sagedamini parematele ametikohtadele võrreldes sama hariduse omandanud naistega (eriti riikides, kus mehed valivad suurema tõenäosusega kutsehariduse kui naised), mistõttu on ka meestel parem ligipääs koolitustele, sh tööalasele koolitusele

Kokkuvõtteks

- Edasi uurimiseks
 - Kuivõrd peavad mitteformaalses õppes osalejad omandatud teadmisi ja oskusi kasulikuks? Kuivõrd saab ise otsustada ja valida, mida täiendõppena õpitakse?
 - Mil määral on õpingute jätkamisel oluline eelnevalt omandatud kutsehariduse valdkond (või ka töökoha sektor, valdkond)? Millistes valdkondades on täiendõppeks paremad võimalused?

